

PLENUM 2.0 2014–2019

Ons Vlaams Parlement in actie

Actieplan

Jan Peumans
Voorzitter Vlaams Parlement

Maart 2015

INHOUDSTAFEL

Voortzetting voorzitterschap, nieuwe accenten.....	3
De politieke werking.....	4
De plenaire vergadering: de hoofdlijnen	4
De commissies: agendasetting.....	4
Het Vlaams Parlement als slimme decreetgever	5
Vlaams Parlement: waakhond van de regering (periodiek overleg met de regering).....	6
Het Rekenhof: de bevoorrechte partner van het parlement.....	7
De volksvertegenwoordiger: een mandaat met inhoud	7
Communicatie en publiek	8
Het Vlaams Parlement internationaal.....	9
Interne organisatie van het parlement	10

Voortzetting voorzitterschap, nieuwe accenten

De voorzitter stelt graag zijn prioriteiten en actiepunten voor deze zittingsperiode voor. Zijn actieplan, dat de naam *Plenum 2.0 2014-2019* meekreeg, steunt op de fundamenten van zijn vorig beleidsplan “Plenum” en op de beleidsplannen van zijn voorgangers. Samen met de insteek van de administratie en de suggesties van de zes fracties in dit parlement vormen de ervaringen tijdens de vorige zittingsperiode de basis voor dit bijgesteld actieplan.

Uit de monitoring en evaluatie van het Plenum – beleidsplan 2009-2014 blijkt dat 80% van de opgesomde maatregelen en voorstellen gerealiseerd werden en of in uitvoering zijn.

Nieuwe voorstellen tot verbetering van de parlementaire werking moeten steeds afgetoetst worden aan de belangen en de rechten van de volksvertegenwoordigers. Zo zal de kwaliteit van de debatten bewaakt worden, zonder aan het spreekrecht van de volksvertegenwoordiger te raken.

Alle parlementaire controlemiddelen (de schriftelijke vraag, de vraag om uitleg, de actuele vraag, de interpellatie, de actuele interpellatie) zullen **opnieuw** tijdens deze zittingsperiode – op verzoek van de meeste fracties overigens - aan een grondige evaluatie onderworpen worden.

Ze moeten op een correcte en efficiënte wijze aangewend worden, waarbij het initiatief- en controlerecht van de volksvertegenwoordiger uiteraard gewaarborgd blijft.

De uitdaging bestaat erin het controlerecht van het parlement (inhoudelijk) te versterken, het individuele controlerecht van elke volksvertegenwoordiger te erkennen én de uitoefening van die controle zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Naast een werkgroep die zich inlaat met de evaluatie van de controlemiddelen zal zeker de Commissie Reglement een belangrijke rol spelen in deze evaluatie. Het is de bedoeling om bij de aanvang van het zittingsjaar 2015-2016 eventuele wijzigingen te implementeren.

In dit actieplan geeft de voorzitter alvast een aantal voorzetten om het debat over de evaluatie van de controlemiddelen te stofferen.

Er wordt gestreefd naar een consensus tussen de zes fracties vertegenwoordigd in dit parlement om in de vorm van een nieuw *gentlemen's agreement* – al dan niet reglementair verankerd - de rechten van de oppositie in dit parlement maximaal te garanderen. Meer nog dan tijdens de vorige zittingsperiode moeten de rechten van een kleine oppositie beschermd worden.

De meerderheid moet enige flexibiliteit tonen en niet elk initiatief van de oppositie om een actualiteitsdebat te vragen, afwijzen. Vanuit een parlementaire reflex is het trouwens aan te bevelen dat het luik actualiteitsdebat van het *gentlemen's agreement* kan voortgezet worden.

De oppositie moet het parlementair instrument van het actualiteitsdebat met de nodige omzichtigheid inzetten.

Verder zal ook gekeken worden hoe het zomerreces nauwer kan aansluiten bij de werkzaamheden van de Vlaamse Regering.

Mogelijke piste die onderzocht wordt is langer door vergaderen in de zomer op het ritme van de vergaderingen van de Vlaamse Regering.

De politieke werking

De plenaire vergadering: de hoofdlijnen

De plenaire vergadering is het hoogste orgaan van de Vlaamse democratie. Hier worden de debatten op de politieke hoofdlijnen gevoerd.

Het vragenuurtje kan korter en snediger, waarbij de spreektijden beter gerespecteerd worden, zonder dat het debat daaronder lijdt. De aandacht van de leden is daarbij van fundamenteel belang. Bij de evaluatie van de controlemiddelen zullen ook de organisatie en het verloop van het vragenuur onder de loep genomen worden.

De voorzitter stimuleert het instrument van het actualiteitsdebat. Maar ook hier pleit hij voor een korter maar vooral snediger debat.

Aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers vragen we tijdens de plenaire vergadering laptops, smartphones en andere multimediatoepassingen enkel in functie van de parlementaire activiteiten te gebruiken.

De commissies: agendasetting

Sinds 1995, bij de eerste rechtstreekse verkiezing van een autonoom parlement, verschoof het zwaartepunt van onze parlementaire werking naar de commissies. Diepgaande inhoudelijke dossiers en de behandeling van de decreten vinden vooral daar plaats. De commissieagenda's dreigen echter overbelast te worden door de vragen om uitleg. De toevloed van vragen mag de overige kerntaken van de commissiewerking niet in het gedrang brengen. Ook dit dossier zal bij de evaluatie van de controlemiddelen op tafel komen.

De voorzitter pleit voor parlementaire commissies waarin er, naast vragen om uitleg en interpellaties, ook plaats is voor thematische voortgangsrapportages. Dat betekent niet dat het parlementaire controlerecht beknot wordt maar wel dat men minder achter de dagelijkse feiten aanholt en veeleer aan een duidelijkere en actieve agendasetting kan doen. Zo kunnen besprekingen over bijvoorbeeld EU-dossiers, audits van het Rekenhof en de voortgangsrapportering, beheersovereenkomsten enzovoort op lange termijn ingepland worden. In hetzelfde elan van de systematische opvolging van het Antwerpse Masterplan-

dossier in de Commissie voor Mobiliteit tijdens de vorige twee zittingsperiodes (2004-2009, 2009-2014), zouden de verschillende beleidscommissies – veel meer dan thans het geval is – zelf dossiers naar zich toe kunnen trekken en grote projecten meer systematisch kunnen volgen.

De commissies kunnen anticiperen op de decreetgeving die vanuit de regering naar hen toekomt, én zelf via agendaplanning proactief dossiers naar zich toe trekken en erop wegen.

De administratie van het Vlaams Parlement kan door de samenwerking van commissiesecretarissen en het Parlementair Informatiecentrum een actievere rol spelen in de inhoudelijke ondersteuning van de commissies.

Op maat gesneden informatie (zie verder) komt de kwaliteit van de commissiebesprekingen ten goede.

Het is eveneens mijn intentie om, samen met de Vlaamse Regering, de begrotingswerkzaamheden in de commissies te verbeteren door te streven naar een betere leesbaarheid van de begrotingsstukken van de Vlaamse Regering. De leesbaarheid van de begrotingsstukken laat immers te wensen over.

Het Vlaams Parlement werkt verder aan het systematiseren van de Europese werking. De voorzitter verwacht vanuit de uitvoerende macht systematische briefings van de thema's van de Europese ministerraden die dit parlement rechtstreeks aanbelangen. Hij doet een nieuwe oproep naar verschillende commissies om binnen hun beleidsdomeinen een meer actieve rol te spelen in de voortgangsbewaking van de omzetting van Europese richtlijnen. De voorzitter ziet hier een rol voor de commissievoorzitters om structureel de EU-werking op de agenda van hun commissie te plaatsen. Ook een ex-antebenedering (standpuntbepaling van het Vlaams Parlement voordat de beslissingen op Europees niveau zijn genomen), is wenselijk. Een subsidiariteitstest is daarnaast ook een goed werkinstrument om te valideren in hoeverre aan de eigen desiderata tegemoet werd gekomen.

De commissies zijn daarnaast ook het forum waar de rapporten en verslagen van het Rekenhof grondig besproken, uitgespit en opgevolgd worden.

Aan de drie paraparlamentaire instellingen (de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Vredesinstituut) wordt gevraagd zich nog meer in te bedden in de parlementaire gemeenschap. De betrokkenheid bij de parlementaire werking moet tot uiting komen in hun beleidsnota's. Zoals in de tweede helft van de vorige legislatuur reeds het geval was, hoopt de voorzitter dat de paraparlamentaire instellingen een even grote rol spelen in de ondersteuning van het parlement bij de totstandkoming van decreten.

Het Vlaams Parlement als slimme decreetgever

Sinds jaar en dag wordt er gepleit voor een betere en een eenvoudige regelgeving. De voorbije legislaturen werd ook herhaaldelijk aangedrongen op een permanente evaluatie

van de regelgeving. Er zijn een aantal bescheiden aanzetten gegeven maar dat heeft tot nog toe weinig tastbaars opgeleverd.

Een betere wetgeving begint bij de zogenaamde reguleringssimpactanalyses (RIA). De regering zou verder systematisch, bij elk belangrijk ontwerp van decreet dat ze indient bij het parlement, op een systematische en gestructureerde manier moeten weergeven welk gevolg ze heeft gegeven aan de adviezen van de diverse adviesorganen (Raad van State, strategische adviesraden enzovoort). Het is ook meer dan wenselijk dat de regering bij wijzigingsdecreten een geconsolideerde versie bijvoegt.

Daarnaast hoopt de voorzitter de regering – de hoofdleverancier van regelgeving – ertoe te kunnen bewegen ‘betere’ ontwerpen van decreet te maken en reparatiewetgeving te beperken. Dat is een pleidooi voor “wetgevingshygiëne”.

Op het vlak van decreetgeving pleit de voorzitter er tevens voor dat de commissies in hun kerntaak, met name het meer technische en inhoudelijke debat, eerder betrokken worden bij op stapel staande wetgeving. Het is aan te bevelen dat de regering via visienota’s, conceptnota’s en witboeken al in een vroeger stadium het parlement op de hoogte brengt bij het creëren van belangrijke, nieuwe regelgeving en daarover een standpunt vraagt. De strategische adviesraden kunnen daarbij door de commissies actiever ingeschakeld worden als bevoorrechte partners.

De strategische adviesraden, die niet enkel voor de regering werken, moeten in dat kader meer door het parlement belast worden met specifieke opdrachten, conform de decretale bepalingen.

Het parlement, en met name de commissies, zouden het instrument van de visie- of conceptnota’s, groen- en witboeken structureel kunnen inzetten door op basis van het regeerakkoord en de beleidsnota’s, later de beleidsbrieven, een lijst op te stellen met thema’s waarvoor men van de regering een uitgewerkte visie- of andere nota verwacht. De voorstellen van de commissies zouden door het Uitgebreid Bureau kunnen worden gevalideerd.

Vlaams Parlement: waakhond van de regering (periodiek overleg met de regering)

Sinds zijn aantreden in 2009 is de voorzitter gestart met een periodiek overleg met de regering. De finaliteit van dit overleg is de relatie en de samenwerking tussen parlement en regering op mekaar af te stemmen en te optimaliseren.

Op de agenda staan onder meer de volgende zaken:

- afspraken over het tijdig indienen van de jaarlijkse begroting (en begrotingsaanpassingen) en de meerjarenbegroting;

- afspraken over de indiening van de ontwerpen van decreet;
- concrete afspraken over de zogenaamde informatieverplichtingen van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement (onder meer het Doris II-project) en de uitwerking van het project 'slimme decreetgever'. In het overleg moeten we zeker vooruitgang boeken op dit agendapunt.

Via dit structureel overleg wordt veel vooruitgang geboekt en kwamen parlement en regering tot klare afspraken. De voorzitter wil verder inzetten op dit overleg om nog tot een betere samenwerking te komen die parlementaire controle faciliteert.

Eén van de punten die de voorzitter wenst aan te kaarten is de verruiming van het inzagerecht in de zogenaamde vertrouwelijke stukken. Het is zijn ervaring dat de Vlaamse Regering veel te snel gevoelige informatie bestempelt als "vertrouwelijk". De uitdaging is om dit inzagerecht praktisch goed te regelen en objectieve criteria voor beoordeling uit te werken.

Met de Vlaamse Regering zullen ook afspraken worden gemaakt over het aanleveren van samenvattingen bij ontwerpen van decreet, het optimaliseren van de regelgevingsagenda en de leesbaarheid van de begrotingsdocumenten.

Tenslotte is het de bedoeling om het in de vorige zittingsperiode opgestarte beleid inzake actief informatiebeleid vanuit de Vlaamse Regering voort te zetten en zelfs meer te activeren.

Het Rekenhof: de bevoorrechte partner van het parlement

De voorzitter pleit ervoor om, nog meer dan in de voorbije zittingsperiode, de verslagen en de rapporten van het Rekenhof te bespreken in de verschillende beleidscommissies. Het Rekenhof moet actiever bij de commissiewerking betrokken worden als controle-instantie ten dienste van het parlement. In het gestructureerde overleg met het Rekenhof dat in maart 2012 resulteerde in een samenwerkingsprotocol, wordt gepleit voor een optimaal samenspel tussen het Vlaams Parlement en het Rekenhof.

Het Vlaams Parlement kan meer gebruikmaken van de mogelijkheid om het Rekenhof in te schakelen voor concrete audits.

Aan de commissievoorzitters wordt gevraagd om systematisch het Rekenhof uit te nodigen om opvolgingsbesprekingen te organiseren, om zo het parlement substantieel te ondersteunen bij zijn controle van de uitvoerende macht.

De volksvertegenwoordiger: een mandaat met inhoud

Het Vlaams Parlement moet zich meer dan in de vorige zittingsperiode inschrijven in een langetermijnvisie en mee het maatschappelijke debat in Vlaanderen voeren.

De voorzitter nodigt de nieuw verkozen parlementsleden uit zich te verdiepen in thema dossiers in de beleidsdomeinen die hun na aan het hart liggen en waarin ze over voldoende expertise beschikken.

De bestaande controlemiddelen (schriftelijke vraag, vraag om uitleg, actuele vraag, interpellatie) worden, zoals vermeld, aan een grondige evaluatie onderworpen. De doelstelling van elk controlemiddel moet ter discussie gesteld durven worden.

Enkele overwegingen daarbij:

- een schriftelijke vraag of een vraag om uitleg kan zich niet beperken tot louter een vraag om publiek beschikbare informatie;
- de toevloed van vragen om uitleg mag niet de agenda van de commissies belasten;
- een interpellatie is een dusdanig zwaarwichtig controlemiddel dat er selectief mee omgegaan moet worden.

Het Vlaams Parlement zal deze zittingsperiode inzetten op de inhoudelijke ondersteuning van onze Vlaamse volksvertegenwoordigers. De voorzitter is ervan overtuigd dat de fracties via hun netwerk van wetenschappelijke en persoonlijke medewerkers daarin een belangrijke rol zullen spelen.

De voorzitter streeft ernaar om op middellange termijn te komen tot een duidelijke taakafbakening tussen wat de fracties aan ondersteuning kunnen bieden en wat aan inhoudelijke ondersteuning kan gevraagd worden aan het Algemeen Secretariaat (de administratie van het Vlaams Parlement). In dat verband zal het Parlementair Informatiecentrum ingezet worden om meer en meer op maat gesneden informatie via analyse en ook via synthese aan te bieden aan de volksvertegenwoordigers. Er zal onderzocht worden of op maat gesneden informatie in een dossier kan worden gebundeld dat dan op verzoek beschikbaar wordt gesteld. Een heroriëntering van het Parlementair Informatiecentrum is een opdracht voor deze zittingsperiode.

Ten behoeve van de dienstverlening aan de volksvertegenwoordigers zal de digitale informatiestroom die ondertussen voldoende ingeburgerd is, voortgezet worden. Ook de verschillende parlementaire initiatieven (van de schriftelijke vraag tot het voorstel van decreet) kunnen vanzelfsprekend digitaal blijven ingediend worden. Op termijn zal het Algemeen Secretariaat de verdere ontwikkeling van het Vlaams Parlement tot een heus e-parlement faciliteren.

De voorzitter streeft ernaar om de inhoudelijke meerwaarde van buitenlandse zendingen van commissies (commissiereizen) te vergroten en meer te enten op de parlementaire werkzaamheden. Daarom wordt gedacht aan een rapportering aan het Uitgebreid Bureau met een toelichting over de afgelegde werkbezoeken.

Communicatie en publiek

Er wordt volop ingezet op de grondige vernieuwing van de website van het Vlaams Parlement. Naar buitenlandse voorbeelden moet onze website gebruiksvriendelijker en veel toegankelijker worden voor het publiek. Er moet gestreefd worden om over belangrijke onderwerpen informatiedossiers op onze website ter beschikking te stellen.

Bovendien zal het mogelijk worden om de plenaire vergaderingen en de commissievergaderingen niet alleen live te volgen op de website, maar ook nadien gericht te zoeken naar audio- en beeldfragmenten. De fragmenten worden gekoppeld aan de parlementaire documenten en verslagen en de websitebezoeker kan het gewenste fragment opvragen en delen via sociale media.

Met de opening van de vernieuwde 'De Loketten', in de vorm van een bezoekerscentrum hoopt de voorzitter dat het parlement een publieksfunctie krijgt die de burger en vooral ook scholen wegwijs maakt in de werking van de parlementaire democratie.

De Loketten moeten uitgebouwd worden tot een modern, interactief en aantrekkelijk bezoekerscentrum. De ambitie is eveneens om van de Loketten dé toegangspoort tot het Vlaams Parlement te maken.

Het Vlaams Parlement beschikt over een uitstekende vergaderaccommodatie die zeker ter beschikking wordt gesteld. Maar er moet, naast financiële randvoorwaarden en personeelsinzet, ook gekeken worden naar de meerwaarde van de evenementen die in ons huis plaatsvinden, op de eerste plaats voor het parlement zelf. De link met en de meerwaarde voor het Vlaams Parlement (het evenement moet maatschappelijk waardevol zijn) en een faire kostprijs zullen in de toekomst belangrijk selectiecriteria zijn.

Tot slot, wat interne communicatie betreft, wordt er gestreefd naar een verbeterd en meer laagdrempelig intranet. Het doelpubliek, de parlementaire gemeenschap, moet op deze wijze nog sneller en accurater op de hoogte zijn van de parlementaire werking in commissies en plenaire vergadering.

Het Vlaams Parlement internationaal

Meer dan in het verleden, moet er gestreefd worden het Vlaams Parlement te promoten als één van de visitekaartjes van Vlaanderen. Concreet betekent dat dat buitenlandse delegaties – ambassadeurs of buitenlandse parlementaire delegaties – met de nodige zorg en eerbied ontvangen worden.

Wat de buitenlandse werking van het Vlaams Parlement betreft, wordt er gestreefd dat het Infopunt Europa verder onze volksvertegenwoordigers zal enthousiasmeren om meer aandacht te hebben voor de Europese dimensie. De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking zal het voortouw nemen om die aandacht te kanaliseren zodat meer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om zelf te participeren in de Europese besluitvorming.

Wat de CALRE (Conférence des Assemblées législatives régionales d'Europe) betreft, blijft het Vlaams Parlement een aanwezigheidspolitiek voeren. Op korte termijn is er ook nood aan intensere contacten met grotere regionale en autonome parlementen zoals Wallonië, Catalonië, Schotland, Baskenland en een aantal Duitse Länder. Er worden initiatieven

genomen om als volwaardig deelstaatparlement te participeren in de Belgische COSAC-delegatie.

De voorzitter is vragende partij om de relatie van het Vlaams Parlement t.a.v. de vele internationale instellingen proactief op te schalen. Heel vaak moeten we immers vaststellen dat tal van internationale gremia de concrete verdeling van bevoegdheden in dit land niet of onvoldoende juist weten in te schatten en zelfs voor al lang verworven deelstaatbevoegdheden zich totaal achterhaald blijven richten tot Kamer en Senaat. Het Vlaams Parlement moet hier meer actief proactief optreden en voor de parlementaire gemeenschap in het bijzonder en voor Vlaanderen in het algemeen een sterkere plek weten te verwerven.

Met het oog op het beter afstemmen van de agenda's van het Vlaams Parlement en de Senaat zullen de werkzaamheden van de vaste beleidscommissies maximaal rekening houden met geplande werkzaamheden van de Senaat.

Interne organisatie van het parlement

Een modern parlement vereist een moderne en professionele administratie die klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en een zuinige, effectieve en efficiënte inzet van de financiële en personele middelen als belangrijkste leidraad heeft. Het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement heeft de voorbije jaren belangrijke stappen in de richting van een modernisering en professionalisering gezet. Die lijn zal ook in deze zittingsperiode worden aangehouden.

Het nieuwe personeelsbeleid wordt uitgerold en voortgezet zonder evenwel te bruuskeren. Een 'slim' personeelsbeleid met als doel de functie-inhoud en de taken van het personeel van het Algemeen Secretariaat in de eerste plaats af te stemmen op de behoeften van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, is het streefdoel. Dat betekent dat er, meer dan nu het geval is, directie-overschrijdend gewerkt zal worden. Op vlak van werving en selectie zal werk gemaakt worden van het principe van de "brede arbeidsmarkt" waarbij de mobiliteit tussen verschillende overheidsorganisaties mogelijk gemaakt wordt.

De verdere optimalisering van de interne werking en de verdere omvorming van het Vlaams Parlement tot een e-parlement zijn andere hoofdopdrachten voor de volgende jaren.

Er zal de volgende jaren weinig budgettaire marge zijn om voor nieuwe opdrachten (uitbouw bezoekerscentrum..) ook extra financiële en personele middelen ter beschikking te stellen. De Directieraad zal dan ook verder moeten inzetten op efficiëntiewinsten in de dagelijkse werking. Analyse van werkprocessen met het oog op stroomlijning en digitalisering van processen enerzijds en het zoeken van synergieën met andere processen anderzijds zullen noodzakelijk zijn.

Het Bureau en het Uitgebreid Bureau verwachten dat ze op een transparante manier door het management van het Algemeen Secretariaat op de hoogte gehouden worden van het reilen en zeilen in het Algemeen Secretariaat. Daarvoor is een verdere ontwikkeling van verschillende vormen van managementrapportage noodzakelijk. Er zal tussen de vier

directies op constructieve manier samengewerkt moeten worden en daarbij is een coherente communicatiestrategie naar het personeel noodzakelijk.

Wat de ecologische voetafdruk van het parlement betreft, neemt de voorzitter zich voor om met het Vlaams Parlement een voorbeeldfunctie te vervullen. De vorige zittingsperiode werden er al compenserende maatregelen genomen voor de CO₂-uitstoot van buitenlandse reizen.

Hij wil nog verder gaan en ijveren om van het Vlaams Parlement een klimaatneutrale 'excellente onderneming' van Vlaanderen te maken.